

Den Helder

groeten uit ...

Ricordo del mio viaggio in Italia

Rheinterrassen

Königswinter

rechten Rheinufer am Fuße des Sieben-
birges, wird erstmals 1015 als Winzerort
undlich erwähnt. Weinbau, Schifffahrt, bedeutende Tracht-
anbrücke und Steinhauerei bildeten jahrhundertlang die
istenzgrundlage der Bevölkerung. Die 5 reichsten Grund-
renten bestimmten vom Mittelalter bis 1804 als „Regiments-
ren“ die Geschiele der Gemeinde. Auf dem Drachentfels
ren“ die Geschiele der Gemeinde. Auf dem Drachentfels
ren“ die Geschiele der Gemeinde. Auf dem Drachentfels

Hall
in Tirol

Jan Verheijen

ABANO TERME

Voor al die aardige mensen die ik heb ontmoet

Aan al mijn 'fans'...

Voordat ik met mijn reisverhaal begin, wil ik jullie eerst heel hartelijk danken voor de geweldige sympathieke en hartverwarmende reacties tijdens mijn reis, de Ansichtkaarten met vaak ontroerende verhalen en de internetberichtjes. Ik vind het geweldig dat jullie zo met een toch voor jullie totaal onbekend iemand meeleefden. Vooral deze reacties zullen mij het meest van alles tijdens de hele tocht bijblijven. Nogmaals mijn welgemeende dank hiervoor!

EN NU MIJN VERHAAL

Jullie weten dat de reis die mijn vader Bernard Verheijen in 1928 maakte, de reden was om in 1998 de heenreis naar en tijdens de zomer van 2000 de fietstocht vanuit Rome te ondernemen. Ik ben bepaald geen fietser of zelfs sportliefhebber maar ik werd gedreven tot deze reis doordat ik wilde beleven wat mijn in 1961 overleden vader had meegemaakt. Tevoren had ik wel ideeën over zijn 'barre tocht' maar de werkelijkheid heeft mijn verwachtingen en fantasie helemaal bijgesteld. Zoals ik u tijdens onze ontmoetingen waarschijnlijk vertelde en ook op de foto rechts te zien is, deed mijn vader de rit op een fiets zonder versnellingen. Al tijdens mijn reis bleek zijn tempo echter bijna gelijk te zijn aan het mijne. En mijn luxe fiets was voorzien van vierentwintig versnellingen, twee geweldige remmen en alle mogelijkheden om bagage te vervoeren! Ook de wegen zijn heden te dage gemakkelijker te begaan en vrijwel dagelijks stond ik via mijn 'handy' in nauw contact met mijn meelevende familieleden. De echte sportieve prestatie is dus in 1928 geleverd. Dit neemt echter niet

weg dat ik u met plezier in gedachten mee wil nemen om via foto's en Ansichtkaarten de reis nog eens een keertje over te doen. En als u daarna zou besluiten om een dergelijke lange fietstocht ook eens te willen maken, dan heb ik vooraf al een paar belangrijke tips:

- Zorg voor een goede, stevige fiets en duidelijke kaarten.
- Oefen voldoende op het elke dag afleggen van ongeveer 100 kilometers.
- Neem niet teveel bagage mee. Pak alleen noodzakelijke dingen in.
- Zorg voor een kleine koeltas met diepvrieselementen. Deze kunnen 's nachts vrijwel overal worden gekoeld zodat je overdag nooit lauw water hoeft te drinken.
- En ten slotte de belangrijkste tip: Ga niet! Althans, ga niet naar Rome op de fiets. De wegen in Italië zijn dermate gevaarlijk dat ik in ieder geval mijn kinderen heb ontraden om zo'n reis nog eens over te doen. **Niet op de fiets naar Rome dus!**

GEVAARLIJK

Mijn belangrijkste bezwaar tegen het fietsen in Italië is dat er vrijwel geen fietspaden of rustige wegen zijn waarop je -zonder jezelf in levensgevaar te begeven- kunt rijden. Ferrara beroept zich er weliswaar op dat het

Bernard Verheijen voor zijn vertrek naar Rome in 1928.

de *cita della bicycletta* is, maar zelfs dat stelt bijzonder weinig voor. Ook in Padua kom je af en toe een fietspad aan de rand van de weg tegen. Veilig fietsen is in dit overigens prachtige land echter vrijwel nergens mogelijk.

OOSTENRIJK

Dit bleek het fietsland bij uitstek te zijn. De Oostenrijkers hebben speciale wegen aangelegd waarop alleen fietsers en bij uitzondering een tractor mag rijden. Je rijdt er niet alleen volkomen veilig maar ook het landschap is schitterend en kan de vergelijking met dat van Italië zeker heel goed doorstaan.

De heenreis

Mijn aankomst in Rome in 1998.

NA ZEVENTIG JAAR

In 1998 was het op de kop af zeventig jaar geleden dat Bernard Verheijen op de fiets naar Rome en terug reed. Deze reis heb ik toen na maandenlange voorbereidingen voor de helft herhaald. Alleen de heenreis dus. Terug ging het met een bus en hierdoor duurde deze totale tocht maar drie weken in plaats van de zeven die mijn vader nodig had om zijn geboortedorp Silvolde weer te bereiken. De aanleiding voor mijn fietstocht lag in het oude dagboek dat ik al mijn hele leven bezat, maar waar ik nog slechts weinig aandacht aan had be-

steed. Ook heeft mijn vader mij tijdens zijn leven nauwelijks iets verteld over zijn reis die hij als 28-jarige maakte. Het dagboek bevat een schat aan foto's en stempels die de tocht als het ware illustreerden en hiermee kon ik vrij nauwkeurig een reconstructie maken. Tijdens de achttien dagen durende reis sliep ik eens in een hotel in het Zuidoostelijke Appenweier waar mijn vader eveneens de nacht had

doorbracht. De tweeëntachtigjarige dochter van de waard raakte zeer geëmotioneerd toen zij de stempel van haar in 1930 overleden vader in mijn boek ontdekte. 's Avonds werd er een fles Sekt aangebroken om dit heuglijke feit te vieren. De hotelrekening was de volgende morgen desondanks behoorlijk gepeperd.

GASTVRIJHEID

Een andere bijzondere ontmoeting vond plaats in het plaatsje Namedy bij Echternach. De plaatselijke basisschool vierde haar 200-jarige bestaan op het moment dat ik daar

voorbijreed. De familie Thran toonde zich bijzonder gastvrij en wilde per se dat ik bleef slapen in hun tuinhuisje/sauna. Door toevallige omstandigheden raakten de daar gemaakte foto's voor een deel verloren, maar dit jaar heb ik op de terugreis dit gastvrije echtpaar gelukkig weer digitaal kunnen vereeuwigen.

ZWITSERLAND

De familie Thommen uit Bubendorf (Zwitserland) verleende mij eveneens een uiterst gastvrij onderkomen tijdens de reis naar Rome. Hen heb ik later nog een keer bij mij thuis mogen ontvangen.

De directeur van de Luzerner Kantonalbank in Sursee, eveneens Zwitserland, herkende de handtekening van zijn vroegere afdelingschef onder een van de stempels uit 1928. Een spontane gift van Fr. 20,- voor een goed glas Zwitsers bier was zijn sympathieke gebaar.

Door de Gotthard en langs het Lago Maggiore ging de reis verder naar Italië. Daar werden bezocht Milaan, Genua en de steden en dorpjes die aan de Westkust liggen op de weg naar Rome.

In Italië was het uitzonderlijk warm. Het kwik steeg tot boven 40 graden, maar bij een rustig fietstempo ondervind je een verkoelend briesje, iets wat je niet hebt als je aan het strand gaat liggen.

Rome werd na achttien dagen bereikt en de terugreis vond drie dagen later plaats vanaf Tuoro sul Trasimeno. Echter niet voordat per trein een culturele dag was ingelast: Firenze, eveneens om nooit te vergeten!

Naar Rome

Het minst heb ik me zorgen gemaakt over de manier waarop ik deze keer Rome zou bereiken. En dat bleek terecht, want via de sportschool maakte ik kennis met vrachtwagenchauffeur Michel Aagten. Michel rijdt vrijwel wekelijks naar Piombino en Florence en het klikte meteen tussen ons. De lichamelijke voorbereiding bestond

vanuit Rome heb ik dankbaar gebruik gemaakt van de gecontroleerde inspanningstechniek. Tijdens de ongeveer tweeëntwintighonderd kilometer lange tocht heb ik dan ook geen rustdag hoeven in te lassen. Iedereen die gedurende lange tijd een grote lichamelijke inspanning wil verrichten, raad ik aan om zich over deze techniek te laten voorlichten.

HET VERTREK

Michel en ik vertrokken in de avond van maandag 26 juni, om tegen half twee 's nachts in Luxemburg voor de eerste maal in de vrachtwagencabine te gaan slapen. Daar vertrokken we tegen tien in de ochtend om diezelfde dag

uit zo'n vijftienhonderd fietskilometers door ons landje maar vooral ook naar Elten in Duitsland.

In dit stadje, dat zo'n vijftientig kilometer van mijn woonplaats ligt, bevindt zich een heuse 'berg'. Voorzien van een hartslagmeter -ook een ideetje van de sportschool- krom ik wekenlang bijna dagelijks

nog via de bijna dertien kilometer lange tunnel van Fréjus Italië binnen te rijden. Voorbij Turijn reden we nog een stuk zuidwaarts om daarna voor de tweede maal in de toch wel krappe cabine te overnachten. Langs Genua, La Spezia en

Livorno reden we met een flinke vaart naar Piombino.

Michel hangt mijn fiets in de laadruimte van zijn truck.

vier tot vijf maal de zevenhonderd meter lange Elterbergweg omhoog. De hartslagmeter moest me ervoor behoeden dat ik me te sterk inspande. Daardoor was het mogelijk om elke dag te fietsen en ook tijdens de reis

was overtuigend Italiaans compleet met *il primo (spaghetti con vengole, een soort kleine mosselen)* *il secondo* (kip met gemengde sla) en *'tiramisu'*. Elke gast kreeg bovendien een hele fles witte huiswijn en een liter koel

water. Ik kon gelukkig de verleiding weerstaan om beide flessen helemaal soldaat te maken en hield me voornamelijk bij het water.

In deze albergo kreeg ik mijn Italiaanse vuurdoop, want niemand sprak, zoals te verwachten ook maar een woord 'buitenlands.' Dankzij de cursus Italiaans voor beginners redde ik me echter wonderwel en iedereen begreep waarover ik het had zonder dat ik handen en voeten nodig had om me verstaanbaar te maken.

29-6 HET GAAT BEGINNEN

De eerste fietsdag was aangebroken, maar eerst moest de trein van 6.48 u. me naar Rome brengen. In deze trein had ik meteen al mijn eerste interessante ontmoeting en wel met Gerardo

Postiglione. Deze conducteur was zeer belangstellend in mijn onderneming en hij was zelfs zo vriendelijk om voor mij in het Italiaans op te schrijven wat ik allemaal moest zeggen tegen de suppoosten van het Colosseum. Overigens tevergeefs, zoals later zou blijken. In Rome stond Hedwig Zeedijk, correspondent van DE GELDERLANDER, mij volgens afspraak al op te wachten en na een korte kennismaking leidde ze mij op haar scootertje door het uitzonderlijk rustige Rome. Deze rust werd veroorzaakt doordat het die dag de feestdag was van Petrus en Paulus, de beschermheiligen van de hoofdstad was. Alle Romeinen hadden een vrije

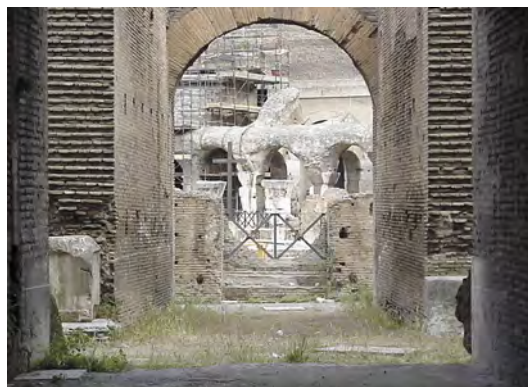
dag, maar deze mochten ze slechts lopend of op de fiets in hun woonplaats doorbrengen.

HET COLOSSEUM

Aangekomen bij het voor mij ultieme beginpunt van de 'barre' tocht, begon Hedwig in haar mooiste en rapste Italiaans aan elke suppoost die het maar horen wilde, uit te leggen hoe belangrijk het voor mij was om mét fiets op de foto te mogen in het strijdperk van zovele martelaren. Ons vermoeden bleek echter helemaal juist: deze ongevoelige, waardige opvolgers van Nero waren niet te vermommen. Smeken, klagen en zelfs een

Deze foto van mijn vader uit 1928 was de reden om tot tweemaal toe, zelfs na het schrijven van een brief aan de ambassadeur, te proberen in het Colosseum te komen.

Hiernaast zie je een mooi voorbeeld van geschiedsvervalsing: De eerste opname is gemaakt door het hekwerk waarmee het Colosseum omgeven is.

De tweede foto, van de hand van Hedwig Zeedijk, buitenlandcorrespondent van DE GELDERLANDER in Rome, toont een enigszins teleurgestelde Rome-fietser. Hier heeft hij net te horen gekregen dat het gemakkelijker is om met een fiets tot de paus door te dringen dan tot het binnenste van het Colosseum.

De laatste foto is de combinatie van deze twee. In de toekomst zul je dus niet al te goedgelovig moeten zijn wanneer je een foto -vooral een van ondergetekende- onder ogen krijgt: niet alles wat je ziet is echt. Overigens is deze foto bedoeld om de directrice van dit monument ervan te overtuigen dat haar veste, zelfs per fiets, niet onneembaar is.

bijna maffioos financieel aanbod vermocht hen niet tot andere gedachten te brengen.

Omdat we er al een beetje op waren voorbereid, maakten we alleen een paar foto's van de buitenkant van het gebouw om daarna op een terrasje aan de overkant van de weg ons verdriet en de opkomende dorst weg te gaan drinken.

Daarna bedankte ik mijn lieftallige gids en internetmaatje om meteen met de reis te beginnen.

Ik had mijn tocht goed met kaarten voorbereid en voorzien van de aanwijzingen van Hedwig bereikte ik al spoedig de rand van de stad. Daar wachtte mij echter een onverwachte regendoop! Alle elementen hadden samen besloten om mij duidelijk te maken dat ik mij toch beter ook eens bij de voorbereiding van de rit in een regenbui had kunnen begeven. Dit had ik namelijk zorgvuldig vermeden en daarom kwam al het water dat ik gemist had binnen een twee uren durende onweersbui over mij heen. De boom waaronder ik mijn toevlucht had genomen, begon na een half uur water door te laten en het gevolg was dat ik zo nat werd dat het leek of ik in plaats van naast in de Tiber had gefietst. Gelukkig bleek later dat dit de enige regenbui zou zijn die speciaal voor mij gereserveerd was in Italië. Pas in Duitsland spanden zowel Wodan als Donar weer succesvol tegen mij samen.

VRIENDELIJKE MENSEN

Minder dan een uur later werd ik voor het eerst blij verrast door de gastvrijheid en gulheid van een van de vele mensen die ik tijdens de hele reis ontmoette. Mijn lievelingskostje, zo was tijdens de heenreis al gebleken, is de watermeloen, door de Italianen met 'cocomero' aangeduid. Niets is op war-

Dit Romeinse aanplakbiljet toont twee Italiaanse be-geerlijkheden: het Colosseum en de cocomero.

me dagen verfrissender dan een stuk van dit heerlijke fruit. De jongeman - overigens afkomstig uit Napels - op de foto, bood mij spontaan een stuk ervan aan, zelfs nog voor ik over mijn reisdoel had verteld. Dit reisverhaal was, zoals later zou blijken, een prima middel om mensen aan te zetten tot allerlei gulle gaven.

29-6 HET EERSTE TRAJECT

De eerste rit ging naar het meer van Bracciano. In het plaatsje Trevignano bleken de zusjes Franchini juist deze dag te hebben uitgekozen om onder de trotse ogen van hun vader een eigen banketbakkerswinkel te ope-

nen. Natuurlijk mocht van alle lekkers, en hiermee bedoel ik uiteraard niet de zusjes, proeven. Verder ging het weer, richting pizzeria 'le Fontanelle' in Capranica. Op de heenreis had ik hier de lekkerste pizza van de wereld gegeten en daarom reed ik

hiervoor graag een klein stukje om. Toen ik de eigenaar de foto's van mijn vorige bezoek overhandigde, bood hij mij de maaltijd geheel gratis aan. Hier had ik uiteraard al wel een beetje op gerekend en de in een houtgestookte oven gebakken pizza smaakte dan ook opperbest. Ik werd er in het geheel niet door gehinderd dat tijdens deze heerlijke maaltijd de Italianen Nederland de WK uitknalden.

De culinaire kunstenaar regelde nog snel even voor mij het mooiste hotel dat ik tijdens de hele rit zou bezoeken. Boven op een vreselijke berg aangekomen, waste ik voor het eerst mijn kleren en constateerde vervolgens tevreden dat de eerste zevenenze-

ventig kilometers erop zaten. Niet slecht voor een rit die pas tegen het middaguur was begonnen.

30-6 DE TWEEDE DAG

Over de eerste dertien kilometers deed ik deze dag 2 uren! De volgende vijftien duurden ongeveer 23 minuten. Dit was het begin van het grote afzien, want het merendeel van dag deed denken aan het boek van Bertus Aafjes 'Voettocht naar Rome', maar dan uiteraard in omgekeerde richting. Ik heb nog niet verteld dat een van mijn reisdoelen bestond uit

het opzoeken van de plaatsen van waaruit mijn vader zijn ansichtkaarten kocht en verzond. Natuurlijk was ik zeer benieuwd of de plekken nog zouden bestaan en in hoeverre de tijd en andere omstandigheden ze zouden hebben aangetast. De eerste ansichtkaart na Rome was van het plaatsje Ronciglione. Op dus naar de eerste historische ontmoeting aldaar.

Het eerste hotel in Capranica. Ik betaalde ongeveer 70 gulden voor de hele beneden verdieping inclusief een weldadig ontbijt.

Ronciglione

In dit plaatsje aangekomen, vond ik binnen tien minuten het punt dat op de ansichtkaart stond. Zeer verbaasd was ik toen ik zag dat er vrijwel niets was veranderd. Ik had al verteld dat ik me aardig in het Italiaans kon redden, maar het duurde toch nog wel anderhalf uur voordat ik op het balkon stond van waaruit deze foto was gemaakt. Een aardige bankbediende leidde me hierheen nadat ik hem ervan had overtuigd niet de bank te willen beroven. Aangezien je, zoals trouwens bij elke Italiaanse bank, eerst een zeer nauwe sluis moet passeren, staat iemand met snode plannen overigens weinig succes te wachten.

WEINIG VERANDERD

Zoals je op de foto's hiernaast kunt zien, was het een feest van herkenning. Deze plaats heeft blijkbaar weinig geleden gedurende de laatste wereldoorlog en ook aardbevingen zijn er geheel aan voorbij gegaan. Nadat ik deze ontroering te boven was, zette ik koers richting het meer van Bolsena. Dit was nog een behoorlijk eind van Ronciglione verwijderd en daarom was ik blij onderweg een stalletje te ontdekken waar ik wat fruit kon kopen. De jonge dame die me een paar perziken, pruimen en nectarines verkocht voor in totaal slechts 1000 lire of ruim 1 gulden, overlaadde me na het horen van

mijn reisdoel met zoveel fruit dat ik niet wist waar ik ermee heen moest. De dichtstbijzijnde camping bracht de oplossing. Hier kon ik mijn watervoorraad weer aanvullen en enkele Nederlanders die het voetballeed

Op de foto links zie je Elly Kerkvliet uit Leiderdorp en Ellen Michels uit Niederkassel (Duitsland) terwijl ze mijn reisboek bestuderen. Volgens Elly is het Lago di Bolsena 'Het meer dat Petrus heeft uitgespuugd.'

Ronciglione 30-6-2000

van de vorige avond ternauwernood hadden verwerkt, blij maken met mijn juist verkregen fruitvoorraad. Na deze zo noodzakelijke rustpauze kon ik de reis voortzetten richting Acquapendente.

Op naar de volgende interessante ontmoeting!

Acquapendente

Acquapendente 30-6-2000 en (hieronder) 18-7-1928.

EINDE TWEEDE FIETSDAG

In Acquapendente zocht ik natuurlijk naar een winkeltje waar ze ansichtkaarten verkochten van hetzelfde onderwerp als van die van mijn vader. Dit punt bleek inmiddels echter aan belangrĳkheid te hebben ingeboet waarop ik besloot het zelf maar vast te leggen. Alleen een geoefend kijker ontdekt de overeenkomsten met de kaart uit

1928, want de inmiddels grote bomen ontnemen het zicht op zowel het standbeeld als het plein. In albergo Ristorante Toscana liet ik me de cena, weer met wijn en water, goed smaken.

BEPPE

Hier maakte ik kennis met Seppe, ofwel Giuseppe Barrana, uit Bologna. Seppe of Beppe zoals hij zich ook

noemde, was een van de sympathiekste mensen die ik tijdens de reis heb ontmoet. Hij reisde net als ik per fiets, maar legde beduidend meer kilometers per dag af. Seppe vertelde me alles over de weg die ik nog te gaan had. Die had hij immers als ciclista onderweg van Bologna naar Palermo, net achter zich liggen. In mijn reisboek schreef hij nog een alleraardigst stukje:

Mi chiamo Giuseppe Barrana. Vengo da Bologna per arrivare a Partivico (Palermo). Ho avuto molto piacere di incontrare Mr. Giovanni ciclista come me (una persona speciale). Persone come Mr. Giovanni dovrebbero essere protetti dal WWF perchè sono in via di estuziono.

Giuseppe Barrana

Nadat hij me met handen en voeten en verwijzingen naar dinosaurussen en panda's had uitgelegd wat 'in via di estuziono' betekende, voelde ik me natuurlijk zo trots als een aap. Als we beiden niet zo moe waren geweest, hadden we het ongetwijfeld met enige alcoholica nog heel laat gemaakt. Maar de volgende dag moesten we weer vroeg op dus... Aangezien Seppe restauranthouder is in Bologna, de stad die ik enkele dagen later zou bezoeken, schreef hij nog een alleraardigst briefje voor mij dat ik aan zijn achtergebleven collega moest tonen. Er werd mij een gratis cena in het vooruitzicht gesteld:

*Offri una cena a questo signore che ho conosciuto in viaggio in bicicletta.
Taverna Paradiso
Via Toscana 41/2 Bologna.*

Met de avond waarop ik Seppe ontmoette, kwam een eind aan de tweede fietsdag. Vandaag legde ik 84 kilometer af in bijna 6 uur. Het weer is schitterend warm, maar volgens Seppe ga ik een paar zware dagen tegemoet in de Appenijnen. De weg zal bijzonder *salita* zijn maar na de 'Futa'-pas gaat het naar Bologna alleen nog maar omlaag. Ik zal het allemaal wel zien in de komende dagen.

S. Quirico d'Orcia

1-7 DE DERDE FIETSDAG

De trip van vandaag moet leiden naar Siena. Na afscheid te hebben genomen van Seppe gaat het eerst naar San Quirico d'Orcia. Daar wacht een mooi kerkje, tenminste als alles volgens de ansichtkaart uit 1928 nog bij het oude is. Onderweg ontmoet ik grote groepen wielrenners. Zij gaan dezelfde richting uit als ik, maar met dubbel tempo. Een motorrijder van ruim 200 kilo, gepropt in een duur wit-leren pak rijdt voorop om de weg vrij te maken. In de plaats aangekomen, vind ik heel snel het kerkje en als ik de plaatselijke fotograaf de historische ansichtkaart laat zien, raakt hij in verrukking. Hij geeft me gratis kaarten en een boekje over de stad. Ik beloof hem een goede kopie van mijn 'cartolina' toe te zenden. Een voorbijganger maakt op mijn aanwijzingen een foto van de nieuwe situatie vanaf het juiste standpunt. Je moet wel heel goed kijken als je mij op de foto wilt ontdekken.

Zoals je op de afbeeldingen kunt zien, is alleen de oude poort links verdwenen: oorlogsschade. Ik begeef mij tussen de enorme groep wielrenners en weet zelfs een stempeltje te bemachtigen dat eigenlijk alleen voor deze grote fietsgladiatoren bedoeld is.

SIENA

Na ongeveer twee uur fietsen komt de stad die nog mooier is dan Firenze. Op het beroemde *piazza del Campo* is iedereen in de weer om de grote *palio* van de volgende dag voor te bereiden. Daar kan ik helaas niet op wachten. Na mijn ansichtkaarten gekocht te hebben, wandel ik met de fiets over het strijdperk van morgen. En hier belt Henrike, mijn oudste dochter me op om me te vertellen dat ik toch per se naar de kathedraal moet lopen. Het plafond moet daar ongekend mooi zijn, maar hiervoor laat ik toch echt mijn fiets niet in de steek. Als een ware cultuurbarbaar verlaat ik kort hierna Sienna en rijdt dan eerst nog per ongeluk een stuk op de snelweg. *Molto pericoloso!* Het kost me meer dan een uur om een andere, minder gevaarlijke weg te bereiken. Dit is de 222, erg mooi maar ook vol bulten en dalen. Na zo'n honderd kilometers te hebben gefietst, begin ik naar een hotel te zoeken. Maar dat valt in deze omgeving niet mee, alles is vol. Om tien uur vindt een stel aardige uitbaters van een restaurant, via de telefoon, voor mij een hotel in Castellina in Chianti. Er was toevallig een '*camera matrimoniale*' vrij omdat enkele gasten niet waren komen opdagen. 150.000 Lires is veel geld voor een enkele reiziger, maar als je zo moe bent als ik toen was, betaal je wat iemand vraagt. Op de volgende dagen heb ik, waar het uit kwam op verschillende plaatsen de herbergier ervan weten te overtuigen dat hij mij best een beetje korting (*sconto*) kon geven. Op die momenten kreeg ik het idee de taal aardig te beheersen!

STANCO

In mijn reisverslag van vandaag staat: '*Sono stanco morto*' en dat mag ook wel na 122,5 kilometer in 7 uur en 20 minuten fietsen. Ondanks het hoge bedrag heb ik het dus maar niet over *sconto* of *riduzione* gehad. Voor ik ging slapen heb ik mijzelf in de plaatselijke ijsalon, die zo mooi was dat mijn mond er bijna van open viel, op een zeer grote, welverdiende ijs getrakteerd.

Mijn 'twaalfuurtje' eet ik in San Quirico d'Orcia gezamenlijk met echte wielrenners die bezig zijn met een monster-tocht van ik weet niet hoeveel kilometers.

Op de foto lijkt het alsof de bodem onder me nat is van het zweet. Niet alles is echter wat het lijkt, zoals je trouwens op bladzijde 5 al hebt kunnen lezen.

Ik schaam me diep en niet omdat ik vóór de kathedraal sta in plaats van erin, maar omdat de naam ervan me volledig is ontschoten.

Het is overigens een aardige oefening om aan een Italiaan in zijn eigen taal uit te leggen dat hij op het knopje moet drukken tot het groene lampje niet meer knippert en dan moet blijven drukken tot datzelfde lampje rood wordt...

Hoe je moet zoomen, leg ik maar niet uit. Helaas sta ik daardoor wel vaak erg ver weg afgebeeld.

Mijn culturele apatie tijdens de rit ging niet zover dat ik geen oog had voor het prachtige landschap. Soms ging ik er speciaal voor zitten, al was het maar omdat de vermoeidheid me dan echt parten speelde.

S. Casciano in Val di Pesa

2-7 VIERDE FIETSDAG

Vandaag ben ik pas om half twaalf vertrokken richting San Casciano in Val di Pesa. Eerst moest ik nog zo'n honderd meter klimmen, maar daarna ging het met een gemiddelde snelheid van bijna veertig kilometer per uur ruim acht kilometer lang omlaag! Daarna begon het klimwerk weer en om een uur of vier arriveerde ik in *San Casciano in Val di Pesa*. Dit klinkt welluidender dan bijvoorbeeld Gaanderen en het ziet er dan ook heel anders uit. Daar zocht ik de 'verplichte' foto en vroeg de eigenaar van Bar Centrale of hij een journalist wist. Die zat al na een half uur naast me. Het praten ging me weer goed af, maar het verstaan viel niet mee.

FRITS

De journalist sprak vrijwel geen woord Engels en dus was ik blij dat even later 'Frits' verscheen. Om Frits te beschrijven heb je heel wat bladzijden nodig, maar dat voert in dit bestek te ver. Met zijn geweldige Lancia reden later we die avond naar Montagnana om daar in *Il Focolare* uitgebreid te genieten van voor mij onbekende lekkernijen, zoals gefrituurde bloemen. We genoten ook van het feit dat tijdens onze maaltijd Frankrijk op haar beurt Italië de EK uitknalde en besloten de avond om twaalf uur met een uniek uitzicht op Firenze vanaf het hoog gelegen Piazza Michelangelo. Daar was het een drukte van jewelste ondanks het feit dat de Italianen hun voetbalwonden likten. Vandaag was het dus genieten met weinig kilometers (35). Morgen moet ik vroeg weer op, want om acht uur staat de *giornalista* weer voor de deur om foto's voor zijn krant te maken. Helaas heb ik hiervan tot op heden nog geen exemplaar ontvangen.

San Casciano in Val di Pesa 3-7-2000, 's ochtends.

Toscane

3-7 VIJFDE FIETSDAG

Richting Firenze ging het aanvanke-lijk zo'n twintig kilometer bergaf-waarts. Overigens moet ik eerst nog een opmerking van Frits vermelden die hij maakte toen bleek dat er een groep Amerikanen aan de tafel

naast ons zat: 'Ik rijdt elk jaar twee-maal van Holland naar Italië om lek-ker te eten, because my wife is a lou-sy cook.' Onze tafelgenoten, de familie Krämer uit Duitsland schre-ven ook nog een aardige opmerking in mijn reisboek.

In Firenze bleek alles nog bij het oude te zijn, dat wil zeggen zoals mijn vader het aantrof in 1928 en zo-als ik het zag in 1998. Mijn culturele onbenulligheid ging nu zelfs zover dat ik slechts op de fiets een rondje over de ponte Vecchio en om de San-

ta Maria del Fiore maakte.

Na het rondje om de San Lorenzo met de beroemde Medici-kapel van Michelangelo ontdekte ik een inter-net-café met jawel allemaal iMacs! Ik besloot hier enige tijd door te brengen om mijn belangrijkste foto's naar huis te emailen. Een leraar CKV (culturele en kunstzinnige vorming) kan blijkbaar diep zinken.

DE FUTA

En God strafte mij onmiddellijk met een loodzware etappe, waarin ik zesenzestig kilometers aflegde in ongeveer vijf uren. Het was vooral wandelen, of beter gezegd, tegen de bergen op sukkelen. Hiertegen valt niet te trainen. Om de kilometer werd ik er door bordjes langs de weg fijntjes op gewezen hoeveel kilome-ter de duivelse Futa-pas nog verwij-

derd was. Toch genoot ik tussen het transpireren en de aanvallen van de grote builen veroorzakende steek-vliegen van de omgeving.

Loiano in de winter en (hieronder) in 1928.

LOIANO (Prov. di Bologna) m. 720 - Stazione Climatologica - Pano

Bologna

In Loiano werd ik met veel egards ontvangen door de vrouwelijke *sin-daco* (burgemeester). Zij toonde zich erg ingenomen met de oude ansichtkaart van haar stad en ik beloofde

haar er per email een kopie van te sturen. Hierna schreef zij enkele aardige woorden in mijn reisboek.

En verder ging het al weer, berg op en af. De onderstaande keramiekfabriek bevindt zich aan het begin van een hoge berg. Hier komt onder andere die 'handgemaakte' prullaria vandaan die in elke toeristenstad wordt aangeboden.

Wederom 'stanco morte' (doodmoe) strompelde ik tegen tien uur 's avonds Albergo Da Jolanda aan de via Bolognese te Traversa binnen. Een groep bejaarden heette mij welkom en hun aanwezigheid duidde erop dat het geen dure overnachting zou worden. Mijn tip luidt dan ook: Zoek een hotel waar ouden van dagen logeren. Zij hebben een neus

voor goedkope logementen. Het ontbijt was echter zeer italiaans, dus beroerd.

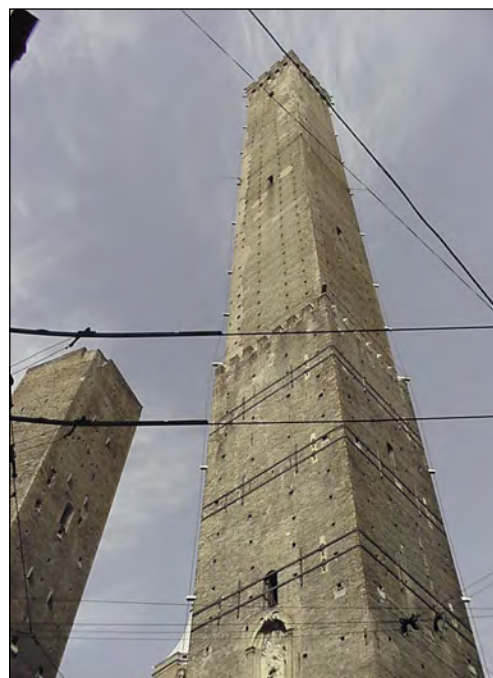
Voordat ik aan de door Beppe voorspelde grote afdaling

naar Bologna kon beginnen, moest ik eerst nog een twintigtal kilometers flink klimmen. Maar daarna ging het eindelijk richting de aan mijn beloofde *cena* (avondmaal). In Bologna aangekomen, verkende ik eerst de stad met zijn bekende toren-duo.

Het restaurant van Beppe bevindt zich aan de Via Toscana op nummer 41/2

en daar aangekomen bewonderde ik zijn, op een grote landkaart aangegeven, heldenprestatie. De door Beppe afgelegde ongelooflijke afstanden bedragen 140 km, 170 km (Acquapendente), 192, 160 en tot gisteren 162 (Vico Equenze). Terecht

werd zijn naam naast de kaart aangeduid met 'attore protagonista' (hoofdrolspeler).

Links zie je Beppe's collega bij de kaart waarop de etappes van zijn reis naar Palermo nauwkeurig werden bijgehouden. Op het logo van Taverna Paradiso staan twee putti. Een ervan stelt een duiveltje voor (Beppe) en de engel is zijn collega.

Via Mazzini in Ferrara. Op de achtergrond de Romaans-Gotische kathedraal van die stad.

SCONTO

De 'engel' van il paradiso had nog even een hotel voor mij geregeld in het ongeveer twintig kilometer verder gelegen Altedo en daar bracht ik de nacht door na mijn vijfde fietsdag. Het lukte me in mijn beste italiaans, dat zelfs beter was dan dat van de eigenaar (omdat deze enorm stotterde) om 10.000 Lire van de kamerprijs af te pingelen. En geloof me dat dit veel voldoening gaf!

5-7- DE ZESDE DAG

Deze rit bracht mij naar Ferrara, Rovigo, Padua en Fiesse d'Artico een plaats vlak voor Mestre. In Fiesse d'Artico heb ik aan een kraampje inktvis en uit nieuwsgierigheid zelfs een heuse kleine slak gegeten.

In Ferrara werd aan de rand van de stad gesuggereerd dat dit de stad van de *ciclista* is, maar ik ben dus blijkbaar niet de enige die kan overdrijven: enkele schamele fietspaden maken je overlevingskansen hier inderdaad wat groter dan in de rest van het land, maar veel bijzonders is het echt niet.

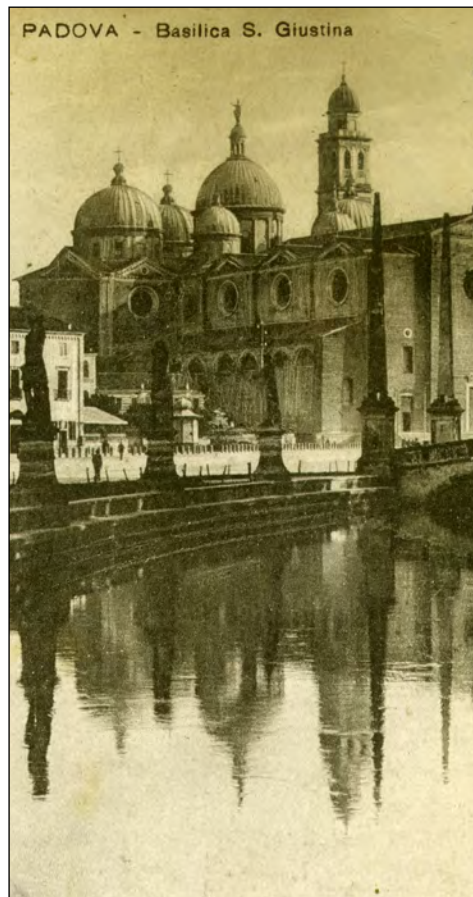
SINT ANTONIUS

Ook in Padua, waar de heilige Antonius me in duizendvoud vanaf kleine gipsen beeldjes toelachte, waren enkele vierkante meters speciaal voor fietsers ingericht.

Ik herinnerde me ineens dat mijn moeder, die een grote passie voor deze heilige van verloren goederen had, ook een dergelijk beeldje bezat en kon met moeite de verleiding weerstaan om er een te kopen. De nodige ansichtkaarten waren snel gevonden, maar een jongeman in het park wist mij met mijn camera te vereeuwigen op een identieke plaats als die van mijn vaders *cartolina*. En dat is toch veel leuker, zeg nou zelf.

San Giovanni in de stad van San Antonio. Op de voorgrond is nog net een stukje van mijn fiets te zien.

Venezia

In het hotel in Fiesso d'Artico werd ik verwelkomd door de dochter van de baas die qua type een beetje op mijn oudste dochter Henrike leek. Natuurlijk moesten we samen op de foto en zij was het die een journalist regelde in het nabijgelegen Mestre. Maar eerst heb ik lekker geslapen in een kamer die, als enige tijdens de reis, beschikte over airco. De avond eindigde zoals gewoonlijk met: *'Per favore me lo puoi mettere nel congelatore?'* Waarop de vriendelijke hotelbaas mijn koelelementen in zijn diepvries legde.

Het ontbijt was zeer uitbundig met welgeteld zevenenzeventig verschillende artikelen, variërend van yoghurt tot havermoutvlokken en van verschillende soorten taart tot heerlijke abrikozendrank.

Deze dag had me, doordat het terrein vlak was 132 kilometer verder gebracht. Mijn gemiddelde kwam tot de recordhoogte van 19,31 km. per uur.

boven: inktvis en slakken en onder gastvrijheid in Fiesso d'Artico in hotel ristorante 'Belvedere.'

De rit naar Mestre ging op het laatste stuk weer eens voor de afwisseling via de snelweg. Daar aangekomen, bleek ik mijn helm in het hotel hebben laten liggen. Gelukkig werd dit Rabobank-kleinood, dat ik overigens nog geen 10 kilometer op had gehad, per taxi naar Mestre gebracht terwijl ik de weg naar Venetië fietste. In die stad heb ik de hele weg met mijn fiets over alle bruggetjes afgelegd, inclusief de hoge Ponte di

Rialto, om bij de San Marco te komen. De onderstaande foto beschouw ik dan ook als het gelijkwaardige alternatief voor de geweigerde opname in het Colosseum. Tijdens de drie uur durende tocht sleepte ik steeds mijn trouwe tweewieler mee tot grote verbazing van de Venetianen en toeristen die me alsmaar met grote ogen nastaarden. Terug in Mestre, reed ik naar Il Gazzettino waar de journalist deze foto wilde plaatsen met het volgende leuke stukje:

IN BICI SULLE ORME DEL PADRE

Mestre - Settant'anni fa, nel 1928, suo padre aveva attraversato mezzo Europa in bicicletta per arrivare a Roma. Ora Jan Verheijen, un padre di famiglia olandese, ha deciso di seguire le orme paterne. E dopo aver attraversato, due anni fa, Germania, Svizzera e Italia fino alla capitale, ora è impegnato nel tragitto opposto, lungo lo stesso itinerario seguito dal padre Bernard: Roma, Siena, Firenze, Bologna, Padova, Venezia, Bolzano, Brennero, per poi passare in Austria e Germania, fino alla sua città Gaanderen. Ieri Jan, dopo aver pernottato in un albergo di Fiesso d'Artico, è stato impegnato in una tappa di pianura con una scalata inusuale: quella del ponte di rialto, prima di raggiungere il traguardo di piazza San Marco, dove si è concesso una sosta prima di far visita al Gazzettino, per proseguire la sua pedalata verso Cornuda.

Na Mestre zette ik er flink de sokken in richting Treviso. Daar ontdekte ik een ijssalon met de bekende naam *Talamini*. Toen bovendien bij de ingang aangekondigd stond dat men Nederlands sprak, bestelde ik natuurlijk in mijn eigen taal een grote ijs. Het geschrokken ijsmeisje riep haar bazin erbij omdat iemand 'Frans' zou spreken. In vloeiend Nederlands vertelde mevrouw Talamini dat zij en haar man inderdaad de voormalige eigenaren waren van het bekende ijspaleis in Winterswijk en van dat op de markt in Bocholt. Deze verbazingwekkende constatering was de aanleiding tot een gratis colaatje en het volgende stukje in mijn reisboek:

*Alla fina il mondo è sempre tanto piccolo!!! Che belle sorpresa! Buon viaggio e buona fortuna.
Franca & Giorgio Talamini.
6 luglio 2000*

Om half negen heb ik een hotel gevonden bij Montebelluna, even voor Cornuda. En ook daar lukte me het om ongeveer 15 gulden van de hotel-prijs af te dingen. Sommige mensen kunnen gelukkig zijn met weinig. Deze fietsdag leverde 87 kilometer op. De lange onderbreking in Venetië en bij il Gazzettino zorgden voor flink wat vertraging.

7-7-DE NEGENDE DAG

Nadat ik me het ontbijt goed had laten smaken, ging het de Dolomiten in. Deze zijn lang niet zo *salita* als de Appenijnen en dus schoot ik flink op. Ook ontmoette ik vandaag mijn jongste en de oudste fans gedurende

de reis. Onderstaand schattige babietje wilde ik met haar oma fotograferen maar die wilde per se dat de moeder haar plaats innam. Bij het hotel in Assizzi di Pergine ontmoette ik weer een kleine kudde bejaarden waarvan de man links me met pretoogjes toevertrouwde dat ik '*estroso come il pittore*' was vanwege mijn onderneming (Zo gek als een schilder). De rest van de avond heb ik flink Italiaans kunnen lullen met deze energieke mensen, afkomstig uit Padova, die gelukkig veel geduld met me hadden waardoor mijn taal weer wat vooruit is gegaan. De dag van vandaag leverde 113 kilometer op bij een gemiddelde van 17 kilometer per uur.

Boven: Mijn oudste fans tijdens de reis: Celindo degli Acosti en Tullio de Lazzari uit Padova tijdens hun vakantie in Assizzi di Pergine. Van deze ongeveer vijftientigjarigen leerde ik die avond een heleboel nieuwe Italiaanse woorden.

Rechts: Desire Galter uit Novaledo was ongeveer 6 maanden oud. Zij zei nog niet veel, maar dat hoeft ook niet als je zo'n lekker smoeltje hebt.

Alto Adige - Zuid Tirol

In Egna/Neumarkt leek de tijd stil te hebben gestaan. Dat deze oude waterput er nog zou staan, had ik absoluut niet verwacht.

8-7-DE TIENDE DAG

Vanmorgen ging de rit naar Trento. Ik legde de afstand van ongeveer 17 kilometer af met een gemiddelde snelheid van zo'n dertig kilometer per uur. Het ging dus lekker omlaag. Daarna reed ik naar Egna, in het Tirols *Neumarkt*, waar ik door een aantal bewoners met enthousiasme werd ontvangen. Mijn grootste genoegen zat in het feit dat ik weer gewoon Duits kon praten. Het blijft een feit dat ik alleen in deze taal allerlei nuances kan gebruiken die in het Italiaans nog niet voor mij zijn weggelegd. Ik at bij een 'frietkot' langs de weg een duitse Bratwurst terwijl een donker gekleurde juffrouw binnenkwam en in uiterst minimale, duidelijke 'werkkleding' de hele zaak opfleurde...

Een architect die midden op de dag, voorzien van een glas wijn met verve de rol van plaatselijke intellectueel speelde, maakte een aantal foto's van me bij de waterput. De erbij geroepen Arnold Galvagni raakte zeer geëmotioneerd toen hij de stempels van het winkeltje van zijn lang geleden overleden moeder op mijn kaart ontdekte. De drieënzeventigjarige schreef een stukje in mijn boek dat hij tot zijn grote schrik echter zelf niet eens meer kon lezen.

Een en ander leidde tot een rustpauze van ruim een uur met veel aangeboden drankjes. En deze laat ik mij altijd goed smaken! Natuurlijk kreeg ik een stempel van het huidige winkeltje en de reis ging alweer verder richting Bolzano. Het was zaterdag, maar bij Südtirol online wachtte geduldig een journalist die met behulp van mijn meegenomen CD-Rom en wat foto's van onderweg een, zoals later thuis bleek, prachtige site in elkaar zette:

<http://www.stol.it/hp/sub/ger/hp/homepage-6034.asp>

Na mijn bezoek aan Südtirol online holde het weer echter achteruit. Op het laatst moest ik zelfs twee uur lang schuilen -*mich unterstellen*- en

daar had ik helemaal niet op gerekend. Toen het weer opklaarde, heb ik twee kilometer verder een hotel gezocht omdat het er niet naar uitzag dat ik deze dag nog grootse prestaties zou gaan leveren. Het indrukwekkende gebouw met de naam 'Alte Post' in Atzwang bleek al ruim zevenhonderd jaar oud te zijn. Hier maakte ik kennis met een Duits echtpaar dat buiten aanstekelijk zat te eten. Terwijl ik hun voorbeeld navolgde, overlaadden de 61-jarige gepensioneerde drukker Bobby Städler en zijn ruim dertig jaar jongere vrouw me met drank. En weer liet ik het allemaal met genoeg gebeuren. Deze dag leverde 93 kilometer op met een recordgemiddelde van 20 km per uur.

De Brenner en Oostenrijk

9-7-DE ELFDE DAG

Al om 8.15 uur zat ik op de fiets. De weg liep echter bedenkelijk omhoog en om twaalf uur had ik pas vijfendertig kilometer afgelegd. In Frankensfeste ontmoette ik twee dames die me pakje Nederlandse chocolademelk aanboden. Toen ze ontdekt hadden hoe beroemd ik was, besloten ze een foto van me te maken. Al pratende kwam ik er al snel achter dat zij uit het onderwijs kwamen, waarop een van hen opmerkte dat het krijt eraf stoof. En dat terwijl ze al jaren gepensioneerd waren! In Sterzing/Vipiteno is de gehele plaatselijk bevolking in originele klederdracht aangetreden om met gevaar voor eigen leven mijn fiets te beschermen tegen alle mogelijke gespuis. Alleen al hun indrukwekkende kledij zorgde ervoor dat mijn eigendommen niets kon overkomen. De regen was voorlopig opgehouden, maar door de stevige tegenwind begon het nu koud te worden. Rond half zeven bereikte ik de top van de Brenner. Het was toch nog een behoorlijke uitputtingsslag maar dat geeft wel de meeste voldoening.

OOSTENRIJK

Drijfnat van het zweet overschrijd ik de Oostenrijkse grens en vanaf daar gaat het met een pittige vaart naar beneden. Eerst moet ik nog even een stevig potje Italiaans praten om een stempel los te peuteren bij de stationspolitie-agent. Vanwege de kou heb ik al na

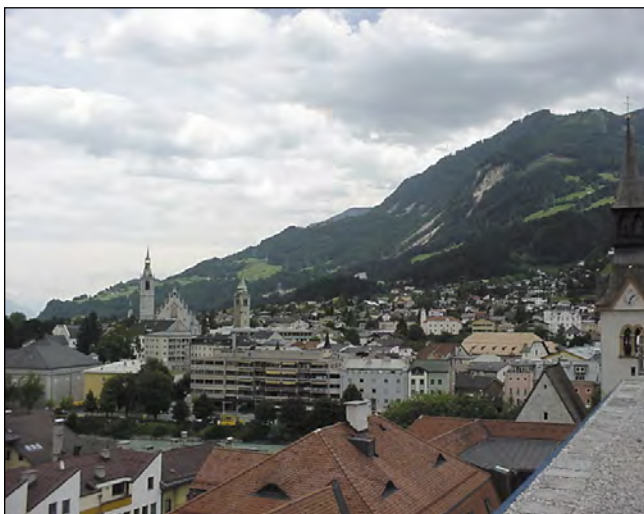
zo'n vijftien kilometer een hotel gezocht en gevonden in Matrei am Brenner. Gasthof 'Zur Uhr' is weer een honderden jaren oud gebouw waar het goed toeven is voor een redelijke prijs.

Ik ben eerst even onder het dekbed gekropen om warm te worden en daarna heb ik een heerlijke warme douche genomen. Tijdens de maaltijd in de gelagkamer wordt ik aanhoudend 'getracteerd' op jodelmuziek. Is dit niet het land van Mozart? In het plaatsje staan veel voor onze begrippen bijzonder grote huizen. De meeste ervan zijn uitbundig beschilderd met allerlei heiligentaferelen en ook het trompe-l'oeil is zeer populair. De elfde dag heb ik 92 kilometer afgelegd.

10-7-DE TWAALFDE DAG

Weer kon ik beginnen met een prachtige afdaling, deze keer richting Innsbruck. In het voorbijgaan ontdekte ik de studio van de OTF. Daar voelde ik me niets te beroemd om een interview af te geven dat diezelfde middag nog werd uitgezonden. Twintig minuten later stond ik al weer buiten. Brigitte Stampfer, die me nog een leuke kaart stuurde, maakte buiten een foto en de reis ging verder langs de Inn. In Hall ontmoette ik Eva Salchner en we hebben even geplaudert. Vanaf het dak van het ziekenhuis in Schwaz, waarop ik me via de lift clandestien naar boven wist te werken, kon ik de opname maken die links boven op de volgende pagina staat. Daaronder staat het kerkje in Wörgl waar het leven de afgelopen tweeënzeventig jaar eveneens rustig zijn gangetje is gegaan. Er stond een aardige tegenwind maar de weg ging langzaam omhoog. In een moment van onoplettendheid liet ik me even met de wind meevoeren en reed toen vijf kilometer de verkeerde kant op. Een aardige mevrouw die afkomstig was uit Enschede en in die omgeving woonde, wees me de weg en toen ik de tegenwind voelde, wist ik dat ik weer op het goede spoor zat.

Schwaz 10-7-2000 en hiernaast 72 jaar eerder. Volgens een voorbijganger heeft in het midden op de achtergrond het vorig jaar een enorme aardverschuiving plaats gevonden. Hierdoor is een groot stuk bos verdwenen. In Wörgl (onder) is niet erg veel veranderd in de afgelopen driekwart eeuw.

De laatste stad in Oostenrijk is het veel bezongen Kufstein. Daar was het tijd, ondanks het beroerde weer voor een Italiaanse ijs. Die werd me gereserveerd door Marianna Venturini van 'Gelato OK!' Met haar collega's stond ze model voor mijn eerste foto in een

gelateria. Tevreden over de 132 kilometer die ik had afgelegd, nam ik mijn intrek in Baumer Häusl, einem billigen Gasthof in Kiefersfelden. De dochter van de baas en haar vriendin trachtten mij die avond de beginnende van het Bayrische dialect bij te brengen. Helaas bleek de batterij van mijn mini cassette recorder leeg te zijn, zodat ik dit niet heb kunnen vastleggen.

11-7-DE DERTIENDE DAG

's Morgens bleek mijn was niet alleen droog maar ook keurig opgevouwen te zijn. Omdat het enorm regende, heb ik in het dorp een regenbroek gekocht. Pas om half elf durfde ik de doortocht te beginnen maar binnen

een half uur was ik volkomen nat en verkleumd van de kou. Tot mijn grote verdriet heb ik toen in Oberaudorf de trein naar München moeten nemen. Op het station ontmoette ik een vrouw van een jaar of zeventig en die begon in het Bayrisch allemaal moppen te vertellen. *'Teichwaren heißen Teichwaren weil sie vor sie Teichwaren waren einmal Teich waren.'*

Deze honderd kilometer kreeg ik dus gedeeltelijk kado, maar in München zette ik stevig de sokken erin. Deze sokken had ik trouwens tijdens het overstappen in Rosenheim moeten kopen omdat de mijne allemaal drijfnat waren. Ik bereikte Fürstfeldbruck waar ik voor DM 80 een hotel vond. 47 Kilometer op de fiets in 3 uur.

12-7-DE VEERTIENDE DAG

's Morgens heb ik eerst in het Post-
amt een pakje naar huis gestuurd
met al mijn overvloedige dingen erin,
zoals de italiaanse woordenboeken,
mijn helm en een vracht ansicht-
kaarten. Om me een beetje tegen de
wind te wapenen, stapte ik een kle-
dingwinkel binnen waar ik bijzonder
vriendelijk werd geholpen door een
dame met de voornaam Elisabeth.
Toen zij het doel van mijn reis ver-
nam, snelde ze naar de buurman, de
derde burgemeester van de stad.

BROTZEIT

Deze gaf mij tot mijn verbazing DM 20
om te besteden aan de zogenaamde
Brotzeit. Bij dit Beierse gebruik eet je
's middags allerlei versnaperingen
met brood en hierbij drink je dan bier.
Elisabeth kon niet achterblijven en gaf
me, naast een aanzienlijke korting op
het windjack, een Zufriedenheitsket-
te! Helemaal warm geworden van zo-
veel goede bedoelingen begaf ik me
op weg. Het windjack heeft tot mijn
thuiskomst vrijwel dagelijks dienst
moeten doen.

In Fürstentfeldbruck ontmoette ik nog
het echtpaar Leute dat, zoals zoveel
anderen de moeite nam om een an-
sichtkaart naar mijn huisadres te stu-
ren. Ook kwam ik de vader van Ulrich
Anhofer, zelf een enthousiast fietser,
tegen. Die regelde dat zijn zoon mij
de volgende dag in Ulm een interview
voor de 'Schwäbische Zeitung' afnam.
Het ging verder richting Burgau waar
ik een Italiaanse winkel ontdekte. Het
gastvrije stel daar bood mij een stuk
watermeloen en twee flessen drinken
aan. Dit krachtvoer had ik wel nodig
want het begon weer een beetje heu-
velachtig te worden. Desondanks had
ik 106 kilometer afgelegd toen ik
's avonds mijn intrek nam in een zeer
goedkoop hotelletje in Günzburg.
Daar waste de vrouw van de baas
zelfs voor niemendal mijn kleren.
Opvallend feit was dat in deze streek
de meeste mensen die ik ontmoette
geen Duits verstonden of spraken. Ik
kan echter geen Turks, Joegoslavisch
of Grieks.

Elisabeth van 'More & More' met burge-
meester Hugo Schön die in mijn reisboek
de gedenkwaardige woorden schreef:
'Die Stadt freut sich über die Anwesenheit.'

Noodgedwongen ontdekte ik de wasseret-
te om mijn doorweekte kleren te drogen.

Het team van Italmec in Burgau ont-
ving mij op een sympathieke manier en
overlaadde me met 'alimentazione.'

13-7-DE VIJFTIENDE DAG

Tot Ulm was het nog vijftien kilome-
ter. Overigens is het mijn tactiek om
een hotel te zoeken in een klein stad-
je of dorp vlak voor een grote. Mijn
budget is hierdoor verschoond geble-
ven van verdere grote aanslagen door
dure overnachtingen. In Duitsland
heb ik nu tweemaal overnacht voor
een prijs beneden de veertig mark
per nacht. Voor het eerst sinds lange
tijd deed ik ook weer eens iets cultu-
reels: In Ulm bezocht ik de hoogste
kerk van de wereld, de Münster. En ik

Niets ging deze wegenbouwers te ver om de
weg te wijzen: deze werd zelfs op de grond
voor me uitgetekend!

was niet de enige: grote drommen
kinderen kwamen van alle streken
om dit wereldwonder van binnen en
buiten te bekijken. Daarna spoedde ik
mij naar de krant.

EINSTEIN

Het was gezellig bij de Schwäbische
Zeitung waar het interview werd af-
genomen door Uli Anhofer in het ge-
boortehuis van Einstein. Ook mocht
ik op de foto met diens hooggeleerde
borstbeeld. Voor het eerst sinds Fi-
renze mocht ik weer eens achter een

Ulm

Mac zitten om voor de krant van mijn CD-Rom foto's af te halen. Ben benieuwd of de Schwäbische Zeitung er wat moois van maakt.

Hierna ging het flink tegen de wind in en berg op via Geislingen richting Göppingen. In het dorpje Lonsee werd ik op het Bürgermeisteramt overladen met folders en foto's en vanaf het plaatsje Urspring ging het gelukkig naar beneden, want ik was het klimmen al weer helemaal zat.

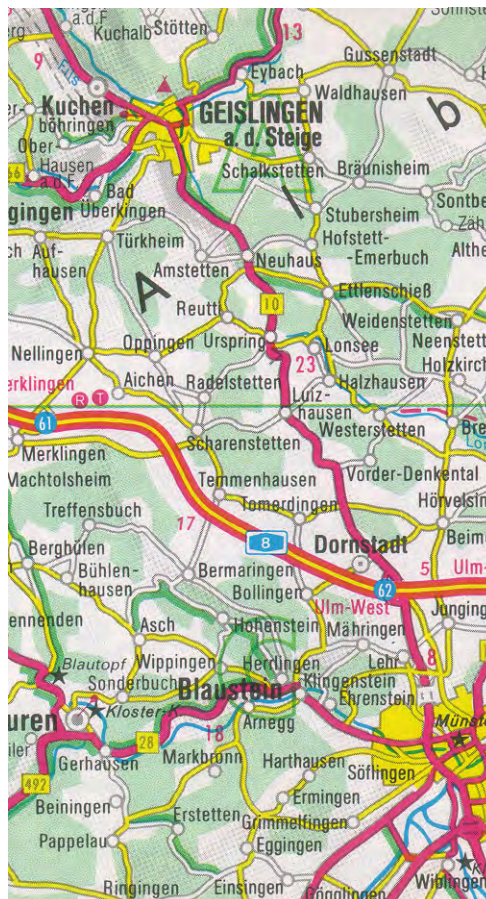
In Göppingen zocht ik in de stromende regen even beschutting en vond die bij: Randstad uitzendburo. Jawel een Duitse zus van de Nederlandse grossier in tijdelijk werk. Daar was de consulente zo vriendelijk om voor mij uit te vinden dat Buchbinderij Kielmann al lang niet meer in deze stad voorkomt. Dit scheelde mij weer een uurtje zoeken en met de stempel van Randstad Deutschland in mijn reisboek, verliet ik tevreden het pand.

Randstad Deutschland GmbH & Co. KG
 Poststraße 12
 73033 Göppingen
 Fon 0 71 61 - 6 28 30
 Fax 0 71 61 - 62 83 99
 13.07.00
 C. Weigel

De Münster van Ulm heeft aan de buitenkant geen zichtbare schade opgelopen. Aan de binnenzijde meende een stel modernisten dat het wel van deze tijd zou zijn om in het midenschip een grote lichtkoker van dunne stof op te hangen. Mijns inziens een slechte en onnodige poging om het oude met het nieuwe te verenigen.

In Altbach vond ik tegen de avond na enig zoeken weer een goedkoop hotelletje voor de belachelijke prijs van DM 35. Maar deze keer moest ik wel elke vorm van elementaire luxe ontberen. Om op mijn kamer te komen, diende ik zelfs door de kamer van mijn buurman te lopen. Geen aanradertje dus boven op de vierde verdieping en daarom vind je het adres ook niet achterin dit boekje. Vandaag heb ik evenwel 110 kilometer gefietst ondanks het slechte weer en ik bevind me nu dichtbij Stuttgart.

14-7-DE ZESTIENDE DAG

Naar Stuttgart was het maar twintig kilometer. Hier kon ik voor het eerst geen foto maken of ansichtkaart vinden van het gebouw dat mijn vader op een ansichtkaart had: de oorlog had dit monument geheel weggevaagd! Van Stuttgart moest de reis naar Bretten voeren maar omdat ik de bergen een beetje ging vrezen, bleef ik zolang mogelijk bij de Neckar. Die stroomt uiteindelijk naar Heidelberg. Ik liet me een beetje trekken door een eveneens verregend gezelschap dat ook Heidelberg als einddoel had. Ik kwam terecht in Lauffen en daarna in Brackenheim alwaar een vrouw me verwees naar het pension van Greta Auderer in Haberslacht. Deze krasse dame van ruim zeventig jaar hielp me bij de was en bij het drogen van mijn doorweekte kleren. Voor DM 40 had ik mijn kostje gekocht in een vriendelijke en gastvrij pension na ruim honderd kilometer te hebben gereden op een zeer regenachtige dag. Toen ik 's avonds doorweekt aankwam, maakte ze voor mij een aantal boterhammen van zelfgebakken brood met Schinken en allerlei andere lekkernijen. Voor deze maaltijd wilde ze echter geen geld aanvaarden. Er zijn dus nog mensen die in dit vak zitten om te dienen en niet alleen om te verdienen. Greta verdient later hierboven een heel hoog plaatsje, maar hopelijk duurt het nog erg lang voor het zover is. Ik fotografeerde Greta tussen haar heksen op bezemstelen-verzameling.

15-7-DE ZEVENTIENDE DAG

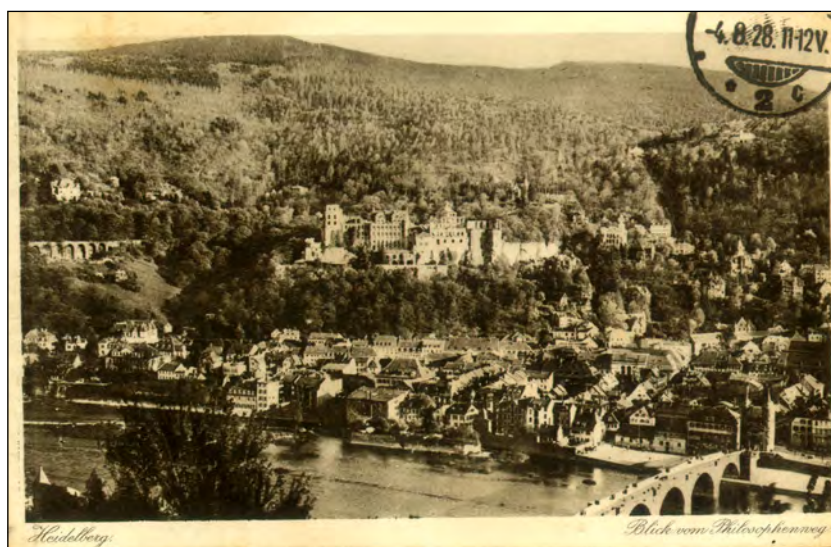
Om ongeveer negen uur vertrok ik uit het knusse Wirtshaus van Greta Auderer.

Richting Wiesloch ging het berg op en af. Deze plaats wilde ik alleen bezoeken om de stempel die mijn vader daar had gekregen. Omdat het zaterdag was, had ik weinig kans op zo'n mooie van de gemeente als hij en nam ik genoegen met die van boekhandel 'Eulenspiegel.'

Tegen de middag bereikte ik Heidelberg. Daar kwam de gekochte ansichtkaart aardig overeen met die uit het verre verleden. Onder vrijwel voortdurende regenbuien ging de reis verder in richting Darmstadt. Een oude fietser begeleidde me een

stuk en later kreeg ik gezelschap van een stel jongelui. Ten slotte wees een mountainbiker me de weg naar een hotel in het plaatsje Alsbach. Ik was weer 106 kilometer opgeschoten.

Frankfurt

16-7-DE ACHTTIENDE DAG

Al vroeg maakte ik de laatste kilometers naar Darmstadt, terwijl ik hierbij een stuk werd meegetrokken door een dame die nogal haast had. Toen we Darmstadt bereikten, bedankte ik haar voor 'de lift'. Ze heet Hildegard Liesen en ze schreef me een ontroerende ansichtkaart die ik vanwege de tekst zal koesteren. Hildegard bedankt voor je prachtige ongetwijfeld welgemeende woorden! Ik fietste zo haastig door Darmstadt dat ik bijna vergat er een stempel te halen. De reis ging verder naar Frankfurt.

STATION FRANKFURT

Deze stad zag er vanaf de brug over de Main zo high-tec uit dat ik de kans groot achtte daar ook een hypermodern station aan te zullen treffen. Het gebouw bleek echter nog vrijwel geheel overeen te komen met dat van de oude ansichtkaart. En deze keer wilde ik weer op de foto. In Frankfurt ontmoette ik een goed tegen de regen ingepakt echtpaar dat eveneens op de fiets onderweg was vanuit Oostenrijk. Ook zij waren zo vriendelijk om een kaartje te sturen. Bedankt Adrie en Jan Kuypers uit Waspik!

Daarna reed ik weer een stuk mee met een drietal mountainbikers en samen met hen at ik een heerlijk ijsje in Wiesbaden langs de Rijn. Ze hadden me er al op voorbereid dat je hiervoor in de rij moest staan en dat was inderdaad het geval. Vervolgens reed ik een flink stuk achter wat later bleek het echtpaar Siegfried en Trude Scholz te zijn. Volgens goed Duits gebruik omschreven ze mijn tocht enthousiast als 'Wahnsinn!' en trakteerden me na de overtocht per pont op een voor mij nieuw drankje: Wijn met Sprite. Bij de bierkraam kon ik mijn camera laden waardoor ik dit sympathieke stel op de plaat kon zetten.

Het station in Frankfurt is ondanks de moderne uitstraling van de stad nog in hetzelfde jasje als destijds. En ik had mijn jas vrijwel de hele dag nodig, want het weer was pet.

Dit bleek mijn geluksdag te zijn, want even later ontmoette ik bij Trechttingshausen Ria en Gerrit Minnen uit Doorwerth. Ria had in de gaten dat het voedertijd was, want ze stopte

me helemaal vol met allerlei lekkers. In Bacharach vond ik tenslotte na 142 km. fietsen een prima pension bij Ursula Orth voor de prijs van DM 35 inclusief een weelderig ontbijt!

Koblenz

Als ik deze foto bekijk, krijg ik het nu zelfs nog een beetje koud. De plas- sen water in het midden zijn de stille getuigen van het onzomerse weer tijdens deze week. Op de achtergrond staat de pas gerestaureerde Kai- ser Wilhelm voor zich uit staren in afwachting van betere Zeiten.

17-7-DE NEGENTIENDE DAG

Vandaag heb ik mijn kilometer- record van gisteren laten sneuvelen. Toen ik om twaalf uur in Koblenz aan- kwam, had ik er al vijftig kilometer op zitten. Daar bezocht ik het beroemde Deutsche Eck. De ansichtkaarten ver- tellen weer een heleboel over het stil- staan van de tijd. Dit was ook de dag van het grote weerzien met de fami- lie Thran in Namedy, waar ik in 1998 zo gastvrij was ontvangen. Met groot enthousiasme werd ik deze keer weer onthaald op Kuchen met Sahne en de heer des huizes kwam speciaal terug van zijn werk om mij te zien. Het was moeilijk om me niet te laten overha- len weer de nacht door te brengen in hun prachtige tuinhuisje. Ik voelde echter dat ik die dag 'geweldige be- nen' had en daar wilde ik nu zoveel mogelijk van profiteren. Na een har- telijk afscheid ging het verder rich- ting Sinzig, Bad Honnef, Remagen, Bad Godesberg, Bonn en Wesseling. In Bonn ontmoette ik aan de Rijn oe- ver de familie Dubbelmann die heel attent een kaartje naar de achterblij- vers stuurde. En in Bad Godesberg sprak ik met de heer en mevrouw Schulz uit Königswinter die me erg enthousiast de weg wezen en ook met een ansichtkaart hun sympathie betuigden. Bedankt allemaal. Zoals gezegd, bereikte ik ten slotte het plaatsje Wesseling. Daar vond ik om 10 uur hotel restaurant Kölner Hof. Het reisje langs de Rijn was bijna ten einde en ik was 146 kilometer op- geschoten.

Na twee jaar eindelijk een foto van dit fantastische stel: Maria en Guntram Thran. We zitten voor hun beroemde tuinhuisje. De fotograaf was dochter Kristina.

18-7-DE TWINTIGSTE DAG

Als ik Wesseling verlaat, begin ik aan de laatste grote etappe van deze Romereis. Vandaag wil ik alleen maar kilometers draaien. Ik hoef geen ansichtkaarten meer te vergelijken en de in het dagboek van mijn vader genoemde adressen zijn zo oud dat het zeer onwaarschijnlijk is dat ze nog bestaan. Gisteren heb ik nog even op de Bonnerstraße 21 in Bad Godesberg gecontroleerd of een zekere A. Fiedler daar nog een bedrijf heeft, maar op dit adres bevindt zich momenteel een instelling die nu wegens vakantie gesloten is. Geen stempels meer opzoeken, maar ik verzamel ze natuurlijk nog wel als bewijs van mijn kortstondige aanwezigheid!

Ik passeer Keulen en Düsseldorf. Daar haal ik een stempel bij het Polizeipräsidium der Wasserschutzpolizei. Bij het zetten van zijn handtekening ontdekt de beampte dat hij het was die dit twee jaar geleden ook al eens deed. In Moers haal ik een stempel bij de firma Microsoft en voel me hierbij als fundamentalistisch Macintoshgebruiker in het hol van de 'vijand.'

In Duisburg adviseert een fietser mij om aan de linkerzijde van de Rijn verder te reizen. Ik vermijd hierdoor de stad maar of dit achteraf gemakkelijker is geweest? Het gaat richting Moers en daar kom ik op het idee om Christine op te bellen met het voorstel of zij er iets voor voelt om me in Wesel diezelfde avond al te ontmoeten. Mijn sportieve echtgenote belooft de vijfenveertig kilometer naar Wesel voor haar rekening te nemen en zo rijden wij elkaar tegemoet. De afstand is echter groter dan ik geschat had en in Wesel aangekomen constateer ik het record van de afgelopen weken gesteld te hebben op 158,8 kilometer!

Zoals afgesproken, ontmoeten we elkaar bij de grote kerk van Wesel en daar vinden we ook een hotel met restaurant. Hotel Galland is absoluut niet het beste hotel van de rit maar het weerzien maakt deze ontbering volledig goed. Morgen wacht ons nog slechts een korte rit.

19-7-DE EENENTWINTIGSTE DAG

Vanuit het hotel fietsen we spontaan de verkeerde kant uit en na twee kilometer gereden te hebben, passeren we weer het beginpunt. Maar we zijn op de goede weg, al belooft de donkere lucht niet veel goeds. In Wesel haal ik eerst nog even een stempel bij hetzelfde politiebureau als twee jaar geleden.

Onderweg moeten we inderdaad een aantal malen beschutting zoeken tegen de kleine pesterige regenbuien.

Tegen twaalfen wordt Anholt bereikt waar een oude bekende, Polizei Kommissar Udo Riecke de eerste is die mij toevallig vanuit zijn auto ontdekt. Hij assisteert mij bij het halen van een stempel op het gemeentehuis. Daar krijg ik de ronde stempel die men mij twee jaar geleden niet wilde geven omdat deze alleen voor officiële doeleinden zou zijn. Udo's aanwezigheid doet dus wonderen. Daarna ga ik met hem mee naar zijn domein waar hij met zijn stempel en handtekening mijn reisdocument nog waardevoller maakt.

In een Wirtshaus in Anholt zit journaliste mevrouw Witteler me al op te wachten en onder het genot van een kop thee met Kuchen mag ik mijn hele verhaal nog eens vertellen.

Ook in Gendringen wordt volgens oud gebruik een stempel gehaald. Hier meent een toevallig passerende amtenaar vanwege mijn Rabo-tenue enige opmerkingen in de trant van: 'de verkeerde weg afgeslagen bij de Tour de France?' te moeten slaken. Bij het aanhoren van mijn reisverleden wordt hij echter heel stil zoals alle clowns die gedurende de afgelopen weken Tour de France grappen probeerden te maken. Ik krijg mijn stempel van Ton Steverink die een onduidelijke functie vervult, maar die toegang heeft tot de stempels en daar ging het ten slotte om.

RABOBANK

In Silvolde mocht Monique Wissink, mijn enthousiaste contactpersoon bij de Rabobank (hoofdsponsor in 1998) als laatste het boek volstempelen en toen was de reis officieel ten einde. De laatste kilometers naar Gaanderen waren uiteraard een peulenschil en op dat korte stukje van 5 kilometer heeft het gelukkig niet geregend.

Mijn vaders reis is volledig gereconstrueerd en ik kan jullie allemaal verzekeren dat het ondanks alle inspanningen een bijzonder groot genoegen is geweest om, zoals de krant uit Mestre meldde, te reizen:

IN BICI SULLE ORME DEL PADRE!
(op de fiets in de voetsporen van vader)

DE REISLUSTIGEN ONDER U WIL IK NOG GRAAG ENIGE ADRESSEN VERSCHAFFEN ALWAAR HET VOLGENS MIJ GOED TOEVEN IS:

In deze eenvoudige zaak is vooral het eten goed en niet duur. De sfeer is heel ongedwongen en het restaurant wordt druk bezocht door mensen uit de omgeving. Doordat het zeer dichtbij het station ligt, dringt het geluid van de (goederen)treinen sterk door op de kamers. De prijs was 40.000 Lire zonder ontbijt:

• Albergo Bar Ristorante 15 Lecci
Via della Stazione 30
57029 Campiglia Stazione Li

Zoals reeds gezegd, was dit hotel van fabelachtige kwaliteit. De bereikbaarheid is wat moeilijk, vooral per fiets, maar dit zal wel de reden zijn waarom de prijs relatief laag is. (±60.000 Lire pp.)

• I Castagni di Gabriele di Milia
Str. Regagni 6, 01012 Capranica (VT)
Tel. 0761 - 660117
Email: GIDIMILI@melink.it
Website: www.itaca.com/icastagni

Op de volgende camping heb ik niet zelf geslapen, maar de bezoekers ervan waren vol lof.

• Camping La Cappelletta
Via Cassia km 116.500
Tel. 0761 - 799543
01023 Bolsena (VT)

Heerlijk eten kun je bij:

• Pizzeria Le Fontanelle
Via Cassia km 53.900, Capranica (VT)
Tel. 0761 - 660215

Een eenvoudige maar goede zaak, waar ik incl. ontbijt 46.000 Lire betaalde:

• Albergo Ristorante Toscana
Piazza N. Sauro 5
01021 Acquapendente
Tel. 0763 - 11220

Vriendelijke bediening en keurige kamer. Prijs 60.000 Lire incl. ontbijt:

• Hotel Mary
Via le S. Francesco 6
Sancasciano Val di Pesa
Tel. 055 - 820139

Een bijzondere eetgelegenheid met een top-keuken. Voor als je iets heel apart wilt:

• Il Focale
Via Volterana Nord 145
50020 Montagnana v.p. Montespetoli
Tel. 0571 - 671132
Maandagmiddag en dinsdags gesloten

In het volgende hotel moest ik voor twee personen betalen ondanks het feit dat ik alleen was. Het is echter wel een hele mooie zaak met een uitstekend ontbijt en een zwembad. 150.00 Lire voor 2 personen:

• Albergo Il Colombaio
Via Chiantigiana 29
53011 Castellina in Chianti
Tel. 0577 - 740444
Een absolute aanrader is hier bovendien de plaatselijke ijszaak. Hiervan heb ik helaas geen naam of adres.

Eveneens een goed hotel maar voor een veel lagere prijs (40.000 Lire) was:

• Da Jolanda
Via Bolognese 22b, 50030 Traversa (Fi)
Tel. 055 - 815265

Bij het volgende hotel lukte het me om 10.000 Lire van de prijs af te pingelen. Het was er comfortabel en schoon. De vraagprijs was 70.000 Lire:

• Hotel Garden
Via Nazionale 217e, 40051 Altedo (Bo)
Tel. 051 - 871140

Grote klasse was het volgende hotel met airco en een ongekend luxe ontbijt voor 80.00 Lire:

• Hotel Ristorante Belvedere
Via Riviera del Brenta 145-147
30031 Fiesse d'Artico (Venezia)
Tel. 041 - 5160937 - 5160533

Het echte internationaal bekende Talamini ijsje eet je bij:

• Gelateria Talamini
Piazza dei Signori 19, Treviso
Tel. 0422 - 548900
Email: talamini@infinito.it

Ook bij het volgende hotel viel over de prijs te praten. Voor ±65.000 Lire had ik een kamer met een uitstekend ontbijt:

• Albergo Al Grappolo d'Oro
Via Feltrina Sud 183a
31044 Montebelluna (Tv)
0423 - 609427

60.00 Lire betaalde ik bij het volgende hotel dat ook een bijzonder goed ontbijt serveerde:

• Albergo ristorante bar Miramonti
Alt mt. 580
38057 Assizzi di Pergini (Tn)
a 3 km. Dai Laghi

Het volgende hotel is ±700 jaar oud. Het ligt in een dalletje naast de weg en heeft een ongekende sfeer en bovendien kun je er prima eten. De prijs lag rond de 60 gulden.

• Gasthof albergo Alte Post
39040 Atzwang (Campodazzo)
bij Bozen (Bolzano)
Tel. 0471 - 35 32 29

Ook ongeveer 60 gulden betaalde ik in het sfeervolle hotel 'Zur Uhr', voor een mooie kamer inclusief ontbijt:

• Gasthof Zur Uhr (Oostenrijk)
Brennerstraße 60, Mattrei am Brenner
Tel. 0043 - (0) 5273 - 6373

Voor een eenvoudige maar nette kamer in het volgende landelijke hotelletje betaalde ik incl. Frühstück slechts DM 35:

• Gasthof Pension Baumer Häusl
Innstraße 31, 83088 Kiefersfelden
08033 - 8357

DM 80/70 betaalde ik voor een kamer in:

• Hotel Hartmann
Leonplatz 1, 82256 Fürstfeldbruck
Tel. 08141 - 50 14 63 0

• Zur Sonne
Hauptstraße 28, 64665 Alsbach
Tel. 06257 - 3515

• Kölner Hof
Kölner Straße 83, Wesseling
Tel. 02236 - 42841

Twee echte aanraders voor rond DM 40 inclusief geweldig ontbijt (en niet alleen vanwege de prijs) zijn:

• Ursula Orth Gästezimmer,
Spurgasse 3, 53422 Bacharach
Tel. 06743 - 1557

• Gästehaus Greta Auderer
Fuchsbergstraße 2
74336 Brackenheim/Haberslacht
Tel. 07135 - 6208 of 3893
Voor in deze twee gastvrije pensions voelde ik me helemaal thuis!